U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Josefa Baxy a soudců JUDr. Miluše Doškové, JUDr. Brigity Chrastilové, JUDr. Marie Turkové, JUDr. Milana Kamlacha, JUDr. Petra Průchy a JUDr. Vojtěcha Šimíčka v právní věci navrhovatele: **Z. D.**, zast. Mgr. Zdeňkem Hrouzkem, advokátem, se sídlem AK Jana Uhra 13, 602 00 Brno, proti odpůrcům: **1) MUDr. M. Š.**, zast. JUDr. Petrem Zderčíkem, advokátem, se sídlem AK Bělehradská 77, 120 00 Praha 2, **2) Státní volební komise**, se sídlem U Obecního domu 3, 112 20 Praha 1, **3) Městský úřad Znojmo**, se sídlem Obrokova 12, 669 02 Znojmo, osoba zúčastněná na řízení: **K.**, zast. JUDr. Petrem Zderčíkem, advokátem, se sídlem AK Bělehradská 77, 120 00 Praha 2, o návrhu na neplatnost volby kandidáta MUDr. M. Š. do Senátu Parlamentu České republiky konané v doplňovacích volbách dne 8. a 9. 10. 2004 ve volebním obvodě č. 54,

t a k t o :

I. Návrh **s e z a m í t á .**

II. Navrhovatel **j e p o v i n e n** uhradit na nákladech řízení odpůrci ad) 1 částku 2150 Kč do 10ti dnů od právní moci tohoto usnesení.

III. Odpůrci ad) 2 a ad) 3 se náhrada nákladů **n e p ř i z n á v á .**

IV. Zúčastněné osobě se náhrada nákladů **n e p ř i z n á v á .**

O d ů v o d n ě n í :

Návrhem z 21. 10. 2004 se navrhovatel domáhá vyslovení neplatnosti volby MUDr. M. Š. v doplňovacích volbách do Senátu Parlamentu České republiky konaných dne 8. a 9. 10. 2004 ve volebním obvodě č. 54. Zdůvodňuje to tím, že zvolený kandidát byl nesprávně označen na volebním lístku jako člen KDU-ČSL, ačkoliv jím již nebyl, čímž uvedl voliče v prvním i ve druhém kole těchto voleb v omyl a způsobil tím takové porušení zákona č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „volební zákon“), které mohlo zásadním způsobem ovlivnit výsledky hlasování a tím i výsledky volby jmenovaného. MUDr. M. Š. byl podle navrhovatele přihlášen do těchto voleb politickou stranou K. s tím, že se jedná o jejich člena a zůstal jím i po celou dobu volební kampaně. Přitom v průběhu volební kampaně i v průběhu voleb řada českých médií přinesla informace, že jmenovaný kandidát je registrován v materiálech bývalé třetí Správy StB jako její spolupracovník v kategorii důvěrník. Vzhledem k tomu, že při vstupu do registrované politické strany K. i při přijetí nových stanov této politické strany zamlčel tuto okolnost, nemohl by dle názoru navrhovatele v době podání přihlášky k volbám v době voleb

a v době okamžiku svého zvolení být členem této politické strany. Domnívá se, že jeho členství po zjištění, že kandidátovo prohlášení podle § 3 odst. 2 Stanov K. nebylo pravdivé, zaniklo do minula, event. dnem učinění tohoto nepravdivého prohlášení. Ve svém návrhu poukazuje na článek v Lidových novinách ze dne 20. 10. 2004, ve kterém oznámil kandidát tuto překážku členství stranickým funkcionářům pravděpodobně teprve až 4. 10. 2004 na základě předchozí medializace své kauzy, tedy před prvním kolem doplňovacích voleb. Domnívá se, že tímto dnem, t. j. 4. 10. 2004, mohlo dojít k zániku členství MUDr. M. Š. v K. Protože přihláška do voleb však obsahovala údaj, že se jedná o člena této politické strany, a tato skutečnost byla spojována se jménem kandidáta po celou dobu volební kampaně, a byl tento údaj uveden také na hlasovacích lístcích, uvedl tím voliče v prvním i ve druhém kole voleb v omyl a způsobil tím takové porušení volebního zákona, které mohlo zásadním způsobem ovlivnit výsledky volby tohoto kandidáta.

Státní volební komise k dožádání soudu sdělila, že svým usnesením č. 38 z 11. 10. 2004 vzala na vědomí celkové výsledky prvního kola doplňovacích voleb do Senátu Parlamentu ČR, které ve volebním obvodě č. 54 (Znojmo) dopadlo tak, že jako druhý skončil MUDr. M. Š. s počtem hlasů 4995, jako třetí Ing. F. A. se 4735 hlasy a jako první skončil M. J. P. s 5161 hlasy. Ve druhém kole těchto voleb do Senátu Parlamentu ČR podle usnesení č. 39 z 18. 10. 2004 Státní volební komise se MUDr. M. Š. umístil jako první s 6734 hlasy a M. J. P. se umístil na druhém místě s celkovým počtem hlasů 5896.

Městský úřad ve Znojmě, který jako pověřený obecní úřad zajišťoval ve volebním obvodu č. 54 organizačně a technicky přípravu, průběh a provedení voleb, se k věci vyjádřil tak, že výklad stanov politické strany K., zejména posouzení, zda žadatel o členství v politické straně splňuje stanovené podmínky, a rozhodnutí o jeho členství v této politické straně je pouze vnitřní věcí politické strany a vnějším subjektům nepřísluší toto posuzovat a rozhodovat. Protože podle jeho názoru nebyl porušen zákon, doporučil návrh na neplatnost volby kandidáta zamítnout. Zároveň předložil soudu rozhodnutí Městského úřadu ve Znojmě z 25. 8. 2004, podle kterého ve smyslu § 62 odst. 3 zákona o volbách zaregistroval přihlášku politické strany – K. pro doplňovací volby do Senátu Parlamentu ČR ve volebním obvodu č. 54, konaných ve dnech 8. a 9. 10. 2004. V odůvodnění tohoto rozhodnutí bylo konstatováno, že přihláška k registraci byla podána 19. 8. 2004 a při podání nevykazovala žádné vady. Rovněž byly předloženy soudu hlasovací lístky MUDr. M. Š. pro obě kola, v nichž je uvedeno jméno a příjmení kandidáta, věk, povolání, trvalý pobyt a příslušnost k politické straně – K.. Kromě jiných potřebných dokladů obsahovala též prohlášení MUDr. M. Š., že souhlasí s kandidaturou, nejsou mu známy překážky jeho volitelnosti a že je členem K.. Dále volební dokumentace obsahuje zmocnění politické strany K. pro P. Š., který jako zmocněnec byl způsobilý činit úkony ve volbách.

Odpůrce MUDr. M. Š. a osoba zúčastněná na řízení – K. se k návrhu vyjádřili tak, že jmenovaný nikdy nebyl, a to v jakékoliv formě, spolupracovníkem bývalé Státní bezpečnosti a nikdy tuto spolupráci nepřiznal. Pokud jde o listiny uveřejněné v týdeníku Znojemský týden, z nichž podle navrhovatele vyplývá, že odpůrce byl registrován jako důvěrník StB, odpůrce odmítá jejich pravost a správnost. Je vlastníkem negativního lustračního osvědčení, čímž splnil podmínky pro členství v K. a pro možnost kandidovat do zastupitelských orgánů. Společně uvádí, že členství MUDr. M. Š. v K. nelze zpochybňovat, jak to činí navrhovatel, když tvrdí, že MUDr. Š. měl při vstupu do K. zamlčet spolupráci s StB. Údaj o členství v K. je podle vyjádření politické strany pravdivý a správný. Na přihlášce k registraci kandidátky k volbám byl uveden jako člen její strany, a toto členství trvalo nepřetržitě po celou dobu

voleb a tak tomu je i v současné době. Soudu bylo předloženo Osvědčení z 10. 8. 1993 a z 18. 10. 2004 (č. j. SP8850/1-014/01-LU-93, SP8850/1-014/1-LU-93), kterými Ministerstvo vnitra potvrzuje, že MUDr. M. Š. nebyl evidován jako osoba uvedená v § 2 odst. 1 písm. a) nebo b) zákona č. 451/1991 Sb.

Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval otázkou procesních náležitostí podaného návrhu podle § 90 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) a § 86 a násl. volebního zákona. Konstatuje, že návrh byl podán včas v požadované lhůtě 10ti dnů po vyhlášení výsledku voleb Státní volební komisí. Navrhovatel je aktivně legitimován k podání návrhu, protože se nachází ve stálém seznamu voličů v příslušném volebním okrsku. Účastníky řízení o neplatnosti voleb jsou navrhovatel, odpůrci, t. j. zvolený kandidát MUDr. M. Š. a dva volební orgány, t. j. Státní volební komise a pověřený obecní úřad v sídle volebního obvodu, v tomto případě Městský úřad Znojmo. Jako s osobou zúčastněnou na řízení soud jednal s politickou stranou K., která ve smyslu § 34 s. ř. s. by mohla být přímo dotčena ve svých právech a povinnostech vyslovením neplatnosti doplňovacích voleb do Senátu. Vzhledem ke specifičnosti řízení podle § 90 s. ř. s. a krátké lhůtě, kterou má Nejvyšší správní soud pro rozhodnutí ve věci, neaplikoval soud § 34 odst. 1 s. ř. s., podle kterého je třeba, aby se osoba zúčastněná na řízení k tomuto účastenství výslovně přihlásila.

Nejvyšší správní soud po zjištění, že jsou dány podmínky řízení, posoudil návrh po věcné stránce v rozsahu jím vymezeném bez nařízení jednání, tak jak mu to umožňuje § 80 odst. 3 s. ř. s., a dospěl k závěru, že návrh není důvodný.

Soud vycházel z příslušných ustanovení volebního zákona a Stanov K., schválených Sjezdem K. konaném dne 8. a 9. 11. 2003, registrovaných Ministerstvem vnitra pod č. j. VS-3826/SDR/1-2001 dne 4. 12. 2003. Z § 87 odst. 5 volebního zákona vyplývá, že soud může vyslovit neplatnost volby kandidáta pokud, byla porušena ustanovení tohoto zákona způsobem, který mohl ovlivnit výsledek volby kandidáta. Podle § 16 odst. 2 volebního zákona musí volební kampaň probíhat čestně a poctivě, zejména nesmí být o kandidátech zveřejňovány nepravdivé údaje. Podle § 3 odst. 2 Stanov K. dochází k přijetí za člena strany na základě písemné přihlášky a prohlášení, že zájemce o členství nebyl kromě jiného členem StB nebo spolupracovníkem StB. Členství v této politické straně mimo jiné zaniká zjištěním, že prohlášení o této skutečnosti není pravdivé (§ 4 odst. 1 písm. g/ Stanov). O zániku členství v K. musí být dotyčný člen příslušným stranickým orgánem písemně vyrozuměn (§ 4 odst. 3 Stanov).

Při posuzování čestnosti a poctivosti vedení volební kampaně považuje Nejvyšší správní soud za rozhodující, zda odpůrce ad 1) sám anebo politická strana, na jejíž kandidátní listině kandidoval, zveřejnil nepravdivé údaje, které by voliče uvedly v omyl, což se mělo stát registrací přihlášky k volbám, která byla opatřena mimo jiné údajem, že je členem K. Jelikož podle tvrzení navrhovatele mělo ke zveřejnění nepravdivých údajů dojít tímto způsobem, zkoumal Nejvyšší správní soud, zda členství kandidáta existovalo po celou dobu od přihlášení do voleb až do jejich skončení.

Požadavek Stanov K., že pro zánik členství je třeba zjištění, že prohlášení MUDr. M. Š. ve smyslu § 3 odst. 2 Stanov K. nebylo pravdivé, nebyl v daném případě naplněn. Vzhledem k tomu, že Stanovy K. nepředpokládají pro zjištění, že členství ve straně zaniklo, žádné formální řízení, ve kterém má k takovému zjištění dojít autoritativním způsobem, je nutné, aby soud k takovému objektivnímu nezpochybnitelnému zjištění dospěl sám. Soud proto vyhodnotil jednotlivé články, které vycházely v tisku v průběhu volební kampaně i po

jejím skončení, a dospěl k závěru, že obsahují pouze tvrzení o spolupráci uvedené osoby s StB v kategorii „důvěrník“. Vycházel přitom z nálezu Ústavního soudu ČSFR sp. zn. Pl. ÚS 1/92 (Sb.n.u.US 92, čl. 14, str. 56 a násl.), kterým byl mimo jiné zrušen § 2 odst. 1 písm. c) a § 2 odst. 2 zákona č. 451/1991 Sb., kterým se stanoví některé další předpoklady pro výkon některých funkcí ve státních orgánech a organizacích České a Slovenské Federativní Republiky, České republiky a Slovenské republiky. V těchto ustanoveních bylo upraveno, že vědomou spoluprací se státní bezpečností se rozumí, že občan byl evidován v materiálech Státní bezpečnosti i jako důvěrník. Podle názoru Ústavního soudu ČSFR, na jehož judikaturu navazuje Ústavní soud České republiky, mohla být taková evidence osob založena i bez písemného závazku a jejich vědomí. Tento soud dále konstatuje, že evidence osob v této kategorii byla založena na osobním styku s vybranými kandidáty, přičemž tento styk měl sloužit „osobnímu poznání k ověření a prohloubení poznatků, které byly získány administrativní prověrkou a kontrarozvědnými prostředky“, přičemž takový styk měl být uskutečňován tak, „aby nebyla předem narušena konspirace budoucího tajného spolupracovníka a *nebyly mu odkryty formy a metody práce kontrarozvědky a skutečný důvod styku*“ (směrnice č. A-oper-I-3 čl. 26 a následující). Právě tyto směrnice ukazují, že na vědomou spolupráci s příslušníky Státní bezpečnosti u těchto osob nelze spolehlivě a bez jakýchkoli pochybností usoudit. V dané věci nelze z podkladů, které Nejvyššímu správnímu soudu poskytl navrhovatel ani z těch, které si soud obstaral sám, zcela jasně zjistit kvalitu kontaktu.

Z článků v tisku, na které navrhovatel odkazoval, nebylo tedy možné objektivně a nezpochybnitelně ověřit, že MUDr. M. Š. vědomě spolupracoval s StB. Proto nelze tvrdit, že na základě uvedených skutečností mohlo dojít k zániku členství tak, jak to Stanovy K. předpokládají. Tím ani nelze dospět k závěru, že by došlo ve shora uvedených volebních dokumentech ke zveřejnění nepravdivých údajů ohledně jeho členství v K. Protože šlo o posouzení vztahu politické strany a jejího člena, Nejvyšší správní soud též přihlédl k vyjádření K., ve kterém potvrzuje nepřetržité trvání členství MUDr. M. Š. v této politické straně.

Na základě výše uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že nedošlo k porušení volebního zákona, a proto nevyhověl návrhu na vyslovení neplatnosti volby kandidáta MUDr. M. Š. a návrh podle § 90 s. ř. s. zamítl.

Soud přiznal odpůrci MUDr. M. Š.náhradu nákladů řízení podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle kterého má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Odměna advokáta je stanovena podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve výši 2150 Kč za dva úkony právní služby, přičemž tarifní hodnota byla stanovena ve výši 1000 Kč na základě § 9 odst. 1 advokátního tarifu. Výše hotových výdajů, které jsou součástí nákladů řízení byla stanovena podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu ve výši 150 Kč. Ostatním dvěma odpůrcům nebyla náhrada nákladů přiznána, protože jim podle obsahu spisu žádné náklady nevznikly. Osobě zúčastněné soud náhradu nákladu podle § 60 odst. 5 s. ř. s. nepřiznal, protože jí nevznikly náklady v souvislosti s plněním povinnosti uložené soudem, a také zde soud nezjistil žádné důvody zvláštního zřetele hodné pro přiznání práva na náhradu dalších nákladů.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 10. 11. 2004

JUDr. Josef Baxa
předseda senátu